

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

25 mei 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GELIJKE KANSEN

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over Vlaamse maatregelen voor de financiering van de buitenschoolse kinderopvang na de mogelijke afschaffing van het FCUD

Met redenen omklede motie

Interpellatie van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de plannen voor een gesloten centrum voor opvang van niet-begeleide jonge vluchtelingen

Interpellatie van de heer Felix Strackx tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de opname van minderjarige asielzoeksters in gesloten opvangcentra

Met redenen omklede moties

Interpellatie van mevrouw Riet van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het samenwerkingsakkoord tussen Vlaanderen en de federale regering inzake armoede

Met redenen omklede moties

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het tekort aan RVT-bedden

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen

Donderdag 25 mei 2000

VOORZITTER : **Mevrouw Patricia Ceysens**

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.14 uur.*

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over Vlaamse maatregelen voor de financiering van de buitenschoolse kinderopvang na de mogelijke afschaffing van het FCUD

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over Vlaamse maatregelen voor de financiering van de buitenschoolse kinderopvang na de mogelijke afschaffing van het FCUD.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Het is niet de eerste interpellatie en ook niet de eerste vraagstelling die wij in de afgelopen tien jaar gehouden hebben over het FCUD. Zowel in de Senaat, in de Kamer als in het Vlaams Parlement zijn hierover regelmatig vragen gesteld. Het FCUD beweegt zich op de grens van wat toekomt aan de gemeenschappen en aan het federale niveau. Regelmatig werd daarover advies gevraagd aan de Raad van State. Deze heeft uiteindelijk beslist dat kinderbijslag een federale bevoegdheid blijft zolang FCUD-maatregelen gelden als kinderbijslag. Zolang er dus een link blijft met de bijdragen van werknemers, wordt deze materie federaal geregeld.

De aanleiding van mijn vraag is het arrest van de Raad van State van 3 maart 2000 waarvan ik via de pers op de hoogte werd gesteld tijdens het paasreces. Deze oordeelde nogmaals dat kinderopvang onbetwistbaar een gemeenschapsmaterie is. De normering en de organisatie ervan zijn dan ook Vlaams. Ik wil u nog herinneren aan mijn vraag hierover in december. Ik gebruikte toen de woor-

den van federaal minister Vandenbroucke die stelde dat de gewesten en de gemeenschappen zich moesten aanpassen aan de federale regelgeving. Dat kon niet aangezien wij daar bevoegd voor blijven, ongeacht wie dit financiert.

Het belang van het FCUD voor de buitenschoolse kinderopvang is voor ons vrij groot. Er is bijna geen financiering van de gemeenschappen, alleen via tewerkstelling. Dit zal waarschijnlijk snel moeten veranderen omdat wij in de overgangsfase zitten van nepstatuten naar reguliere tewerkstelling. Daarom zal het systeem van de Weerwerkgesco's anders moeten worden aangepakt. Ik verwijs opnieuw naar mijn vraag van december. Deze Weerwerkgesco's – voor Vlaanderen gaat het om ongeveer 400 voltijdse equivalenten – moeten we in de eerste plaats omzetten in reguliere jobs. Dit is een doelstelling waar wij in Vlaanderen achter staan. Deze loonkost wordt nog altijd door Vlaanderen betaald. Het is ook deze loonkost die in het akkoord van de social-profitsector zal worden overgenomen door Vlaanderen.

Vlaanderen geeft geen financiering aan buitenschoolse kinderopvang. Nochtans hebben de gemeenten de tijd gehad zich voor te bereiden. Tijdens de vorige legislatuur is een decreet opgesteld. Daarbij worden de organisatie, de regelgeving en de erkenningsvoorwaarden duidelijk omschreven. In 1999 had men in middelen voorzien, nu is dat niet het geval. Over de werkingskosten zou een studie gemaakt kunnen worden. Ik weet niet of die er intussen is.

Naar aanleiding van de begrotingsbespreking 2000 hebben wij gevraagd dit ook op te nemen in de VIPA-studie. Als een sector toekomstgericht moet denken, is het beter dat het studiewerk begint vooraleer de nood het hoogst is.

Vlaanderen waakt over die buitenschoolse kinderopvang via Kind en Gezin. Er is een kwaliteitsde-

Van Cleuvenbergen

creet in uitvoering. Hoewel dit voor Vlaanderen heel belangrijk is, heb ik gelezen dat het twee jaar uitgesteld zou worden. Een structureel beleid is niet mogelijk zonder eigen financiering. Daarom neem ik deze hint naar afschaffing van het FCUD ook ernstig.

De overgang via een stappenplan van het FCUD naar de gemeenschappen is op termijn broodnodig. Ik pleit niet voor een plotse overgang naar Vlaanderen omdat ik niet wil riskeren dat wij de middelen verliezen. Deze evenwichtsoefening moeten wij permanent doen. Ik pleit er in elk geval voor om een stappenplan uit te werken zodat wij klaar zijn op het ogenblik dat de middelen op één of andere manier geblokkeerd raken. Wij moeten dus ruimte voorzien in de begroting, al is het maar symbolisch.

Bovendien moeten we voortwerken aan de Vlaamse CAO's die volgens mij de enige manier zijn om de middelen van het FCUD later rechtstreeks naar Vlaanderen te brengen. Als we uit de werkgevers- en werknemersbijdragen geld ontvangen om aan kinderopvang te doen, dan is dat omdat men dat vanuit tewerkstelling belangrijk vindt. Dat is de enige basis voor de middelen van het FCUD. Als wij vrezen voor de afschaffing van het FCUD, dan moeten we ervoor zorgen dat Vlaamse CAO's in de praktijk mogelijk zijn. Vooral de minister die bevoegd is voor welzijnsmateries moet stappen ondernemen om de gevolgen van een mogelijke afschaffing van het FCUD op te vangen. Ik bedoel niet dat het nu moet worden opgevangen, want het is nog niet afgeschaft. Ik weet eveneens dat een advies van de Raad van State niet moet worden gevolgd. Dat is in het verleden ook niet gebeurd. Als het echter te herhaaldelijk aan bod komt is het best dat wij in een stappenplan voorzien.

Mevrouw de minister, welke maatregelen kunt en zult u nemen als deze financiering op korte of op middellange termijn wegvalt? Hoe zult u dit probleem op voorhand ondervangen? Hebt u een idee van het voorstel dat voorligt in de Kamer? Daar spreekt men niet meer van een fiftyfiftyverhouding voor Wallonië en Vlaanderen, zoals minister Vandenbroucke recent nog in antwoord op een interpellatie vermeldde, men wil de middelen verdelen op basis van het aantal kinderen.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, collega's, ik begrijp de paniekerige stem van mevrouw Van Cleuvenbergen niet zo goed. Ik weet

niets over het afschaffen of het wegvallen van de middelen van het FCUD. Integendeel, die middelen passen in wat op federaal vlak de actieve welvaartsstaat heet : het dichteren van werkloosheidsvallelen, het bijdragen aan kinderopvang door de sociale partners, enzovoort. Het advies van de Raad van State dat in de Kamer werd ingediend, herhaalt wat er vroeger altijd gezegd is en wat ik altijd verdedigd heb. Ook vanuit de Vlaamse Gemeenschap werd dit altijd gesteld.

Het vastleggen van eigen subsidiecriteria en het installeren van een federale programmatie en dossieropvolging is in strijd met de bevoegdheidsverdeling tussen het federale niveau en de gemeenschappen. Het zegt niets over het niet rechtsgeldig zijn van het inwinnen van de middelen. Het is niet omdat de toewijzing op een verkeerde manier gebeurt dat de inzameling via de sociale partners – 0,05 percent van het loon – ook door de Raad van State zou worden vernietigd.

Ik heb op dit moment geen enkele reden om aan te nemen dat het FCUD zou verdwijnen in de zin van het verzamelen van middelen voor kinderopvang. Het is wel duidelijk dat er verder met de federale regering moet worden onderhandeld. Dat heb ik al gesteld in een aantal vroegere interpellaties en zelfs naar aanleiding van de begrotingscontrole van vorige week. Er moet met de federale regering onderhandeld worden over een einderitregeling. U weet dat de opbouw van het fonds bijna uitgeput is. Het fonds is volgestort. We moeten overgaan tot een correcte verdeling van de middelen, dit betekent minimaal fiftyfifty.

Mevrouw Van Cleuvenbergen, u stelt voor, evenals het wetsvoorstel, om die verdeling te doen op basis van het aantal kinderen op wie aanbetaald is. Volgens mij is dat een zeer moeilijke oefening. Ik verwijs naar de telling van het aantal leerlingen in het onderwijs, die nog moeilijker is. Werkgevers en werknemers zouden geld storten op basis van het aantal kinderen in Vlaanderen en Wallonië. Een en ander is minder eenvoudig dan u op dit moment voorstelt. We moeten in elk geval tot een einderitregelgeving komen voor de verdeling tussen Vlaanderen en Wallonië op het moment dat de pot is volgestort. Dat moet minimaal fiftyfifty zijn. Toen ik minister werd was die verdeling 38/62. In die zin hebben we reeds een ernstige inhaalbeweging gemaakt.

Ten tweede moeten we, door gebruik te maken van het advies van de Raad van State, een overeenkomst sluiten met de federale regering, zodat zij afstand doet van de eigen beoordelingscriteria, eigen dossieropvolging en regelgeving voor het toewijzen

Vogels

van die middelen aan de buitenschoolse opvang. Ik ben daarover momenteel aan het onderhandelen met de andere gemeenschappen om een gezamenlijk standpunt uit te werken, want de gemeenschap staat hier voorop. Dat standpunt kunnen we vervolgens in het overleg met federaal minister Vandebroucke hardmaken.

Wat de Vlaamse middelen betreft is reeds een aantal keren gezegd dat vermits het FCUD momenteel is volgestort en de noden van de buitenschoolse kinderopvang nog altijd zeer groot zijn, de gemeenschappen in meer middelen moeten voorzien om de buitenschoolse opvang verder uit te bouwen. In het plan kinderopvang staat een eerste stap in de richting van het financieren van projecten die niet continu zijn, bijvoorbeeld de kleine verloven. In de toekomst zullen voor de verdere toepassing van het plan kinderopvang die middelen moeten toenemen. Ik ga er voor deze legislatuur van uit dat het pakket FCUD-middelen niet wegvalt. Wel zullen de toewijzingscriteria veranderen.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de minister, het gaat inderdaad om een advies van de Raad van State, dat niet bindend is en eventueel niet is gevolgd, maar het wijst wel op een strekking. Daarom ben ik het eens uw voorstel voor een einderitregeling, maar ik pleit er niet voor om deze regeling pas aan het einde van deze legislatuur toe te passen. Wij zitten met de kosten en de kinderbijslag is daar ook aan verbonden. Voorts zal ook met Brussel moeten worden gesproken, en niet enkel met de gemeenschappen, want het gaat ook over tewerkstellingsmaatregelen.

Wat de evolutie betreft van de verdeling van de middelen, wijs ik erop dat we begonnen zijn met 18 procent voor Vlaanderen en de rest voor Wallonië. De cijfers van federaal minister Vandebroucke maken gewag van 45 procent voor Vlaanderen aan het begin van de legislatuur. Dat kan eigenlijk niet. Daarom pleit ik ervoor om vanuit Vlaanderen zeker de fiftyfifty verdeling niet te gebruiken. Er is geen enkele reden om te zeggen dat wij met de helft tevreden moeten zijn. Hier gaat het om het aantal kinderen, kinderen die noden hebben. Vermits de tewerkstellingsgraad in Vlaanderen toch nog hoger is dan in Wallonië, zijn ook de noden groter.

Ik zou wat de Vlaamse middelen betreft pleiten voor een duidelijk stappenplan, dat hier kan wor-

den besproken. Mevrouw de minister, ik pleit er ook voor dat u op de eerste plaats begint met de onderhandelingen over de middelen voor tewerkstelling die er nu zijn voor de buitenschoolse kinderopvang. Dat afgestudeerde kinderverzorgsters niet aan een job kunnen geraken is absurd. Ze moeten wachten tot ze een jaar werkloos zijn om voor een gesco in aanmerking te komen, en alleen via nepstatuten kunnen ze aan de slag. Deze sector, die een beperkt aantal Weerwerkgesco's tewerkstelt, zou als eerste in aanmerking moeten komen voor regularisatie.

Minister Mieke Vogels : Ik heb niet gezegd dat ik dit pas aan het einde van de legislatuur wil regelen. Die einderitregeling moet nog dit jaar zijn vastgesteld, omdat op dit ogenblik het fonds volgestort raakt. Het overleg dat momenteel wordt gevoerd met de andere gemeenschappen en de federale overheid gaat niet alleen over de einderitregeling en de toewijzingscriteria van het FCUD, maar behandelt ook het statuut van de opvanggezinnen en de fiscale aftrekbaarheid van de kosten voor kinderopvang. Dat kan op vrij korte termijn worden beslist.

Ik heb ook gesproken over minimaal 50 procent. De administratie verzamelt een aantal argumenten om dit percentage op te trekken.

Ten slotte, zolang men met gesco's werkt, is er minimaal 1 dag werkloosheid vereist, en voor pas afgestuurd de wachttijd en één dag stempelen. De wijziging van die regels behoort niet tot mijn bevoegdheid. Voor de buitenschoolse kinderopvang zullen we daar op termijn niet op kunnen blijven steunen. In de hele beweging van de regularisering van de nepstatuten zullen vroeg of laat de gesco's worden opgenomen en zullen we daar een statutair kader voor moeten maken.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door mevrouw Van Cleuvenbergen en mevrouw Becq werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de plannen voor een gesloten centrum voor opvang van niet-begeleide jonge vluchtelingen

Interpellatie van de heer Felix Strackx tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de opname van minderjarige asielzoeksters in gesloten opvangcentra

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer De Cock tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de plannen voor een gesloten centrum voor opvang van niet-begeleide jonge vluchtelingen, en van de heer Strackx tot minister Vogels, over de opname van minderjarige asielzoeksters in gesloten opvangcentra.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, onlangs vernamen wij via de pers dat u van plan bent een gesloten centrum voor niet-begeleide jonge vluchtelingen op te richten in het midden van het land. Mogelijk in Brussel zou een bestaand gebouw tussen de 150 en de 300 minderjarige vluchtelingen opvangen. Het zou gaan over een federale instelling, alhoewel de opvang van vluchtelingen geen federale bevoegdheid is.

Deze centra druisen in tegen het onthaalonderwijs, uitgestippeld via de omzendbrief van de minister van Onderwijs, gericht op integratie en het Nederlands taalonderwijs via onthaalklasjes in vooral de grootsteden. Onthaalonderwijs is onderwijs voor anderstalige nieuwkomers ter bevordering van hun taalvaardigheid Nederlands en ter bevordering van hun sociale integratie. Door hen samen te brengen in gesloten centra kan hiervan geen sprake zijn.

Indien 'gesloten' letterlijk moet worden genomen, dan vraag ik me af hoe zo'n centrum van 150 tot 300 jongeren in het midden van het land voldoende scholen zal vinden om aan de vigerende regelgeving te beantwoorden, namelijk dat iedereen recht heeft op onderwijs.

Ik heb ook vragen bij het centrale en gesloten karakter van dat soort centrum. Kunt u ook toelichten hoe samenwerking met de federale diensten in zo'n gesloten asielcentrum beter verloopt dan in gedecentraliseerde ? Mevrouw de minister, waarom stapt u af van de idee van de integratie en gaat u op zoek naar een gesloten centrum, waardoor de

sociale integratie en de bevordering van de taalvaardigheid Nederlands wordt bemoeilijkt ? Kan men hieruit afleiden dat het integratie- en onthaalbeleid zijn vruchten niet afwerpt ?

Zijn er geen humanere oplossingen dan een gesloten instelling om de jongeren 'te beschermen' tegen de samenleving ? In De Standaard van 8 mei lees ik dat een zekere heer Nys, die minderjarigen in dat verband begeleidt in Het Huis in Aalst, van oordeel is dat slechts een klein percentage van de jongeren in acute moeilijkheden komt en in de greep van pooiers terecht komt.

Waarom is er sprake van een gesloten centrum, waarvoor wordt samengewerkt met de federale overheid en de andere deelstaten ? Wie zal dat betalen ? Is er een verdeelsleutel afgesproken ? En welke minister zal de bevoegdheid over deze instelling krijgen ?

De voorzitter : De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, vorig jaar werden alle records inzake asielaanvragen in ons land verpulverd. Bijna 36.000 asielzoekers boden zich aan. Daaronder bevonden zich ongeveer 1.800 niet-begeleide minderjarigen. Ik weet niet hoe groot het aandeel van de meisjes in deze groep is. Het zou interessant zijn de verdeling volgens geslacht te kennen.

Het fenomeen van de niet-begeleide minderjarige asielzoekers is bijzonder intrigerend. Ik kan me niet of zeer moeilijk voorstellen dat er ergens op de wereld ouders van oordeel zijn dat hun kinderen geen toekomst hebben, en hen dan op een vliegtuig naar België zetten. Dit lijkt me een moderne versie van Klein Duimpje, maar dan zonder broodkruimeltjes. Ik geloof niet in sprookjes, en zeker niet in moderne sprookjes. Ik ben ervan overtuigd dat dit enkel het werk kan zijn van bijzonder goed uitgebouwde en geïnformeerde organisaties. Wat is het doel van deze mensensmokkelaars ? Het lijkt geen twijfel dat een groot deel van deze minderjarigen bestemd zijn voor de prostitutiesector.

Daarom lanceerde de minister onlangs een voorstel om minderjarige asielzoeksters op te nemen in gesloten opvangcentra. Blijkbaar is ook de minister tot het inzicht gekomen dat in bepaalde gevallen gesloten opvangcentra een oplossing kunnen bieden. In dit geval is het er haar niet in de eerste plaats om te doen om de maatschappij te beschermen tegen de asielzoekers, maar omgekeerd, om de

Strackx

asielzoekers tegen de maatschappij te beschermen. Toch vind ik dat ook de samenleving het recht heeft om te worden beschermd. Ook in dat geval bieden gesloten opvangcentra een goede oplossing. Als asielzoekers, in afwachting van de erkenning van hun aanvraag, zouden worden ondergebracht in gesloten opvangcentra, zullen ze er geen belang bij hebben om allerlei verdragingsmanoeuvres uit te voeren. De overlast voor de buurtbewoners zou tot een minimum worden beperkt, en de overheid zou asielzoekers wier aanvraag tot erkenning als politiek vluchteling is afgewezen, gemakkelijk kunnen lokaliseren. Ik herinner er u aan dat meer dan 90 procent van de aanvragen wordt afgewezen. De betrokkenen kunnen dan niet meer onderduiken, zoals dat nu nog zeer dikwijls het geval is, en de uitwijzingen kunnen op een efficiëntere manier worden georganiseerd.

Daardoor vermindert het aanzuigeffect. Dat is niet onbelangrijk. De gesloten opvangcentra zullen volgens ons valse asielzoekers ontmoedigen en afschrikken, voor de echte vluchtelingen zal het slechts een kortstondig ongemak met zich meebrengen. Wie uit vrees voor marteling of executie zijn land is ontvlucht, zal volgens ons niet zwaar tilen aan een verblijf van enkele weken of maanden in een veilig en relatief comfortabel opvangcentrum – al is het dan van het gesloten type. Die gesloten opvangcentra leveren dus aanzienlijke voordelen op voor de overheid, voor de samenleving en de belastingbetaler. We zijn dus grote voorstanders van gesloten opvangcentra.

Ik wil de minister enkele vragen voorleggen. Vertolkt de minister het standpunt van de Vlaamse regering? Is over deze aangelegenheid in de schoot van de Vlaamse regering overlegd? Is al overlegd met de federale regering, en zo ja: zijn er al praktische schikkingen getroffen om minderjarige asielzoeksters in gesloten opvangcentra onder te brengen? Waar zal dat gebeuren, wanneer, en om hoeveel asielzoeksters zal het gaan? Ten slotte: is de minister bereid om de belangen van de maatschappij ter harte te nemen, en samen met de federale regering te werken aan een veralgemeend systeem van gesloten opvangcentra, of ten minste het nut van dat systeem te willen onderzoeken?

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, in deze commissie werd al verschillende keren de situatie van niet-begeleide minderjarige vluchtelingen besproken. Men kan ze

zeker niet allemaal over dezelfde kam scheren. Er zijn problemen met de opvang van deze kinderen en jonge mensen. Men kan ook moeilijk bepalen over hoeveel mensen het nu eigenlijk gaat. Een van de problemen is de voogdijregeling. Dat aspect zou ondertussen zijn geregeld.

Hulpverleners stellen dat die jongeren een aangepaste opvang moeten krijgen. Die jongeren zijn een beetje ontworteld: ze weten niet waar ze terecht komen en ze kennen de taal niet. Het is dus niet aangewezen ze in een gesloten strafinrichting onder te brengen, want gesloten opvangcentra worden opgevat als een straf. De asielzoekers moeten worden opgevangen in de bestaande voorzieningen, en de hulpverleners zouden onder meer hun taal moeten kennen. Er is een grote verscheidenheid in die jongerengroep.

Mevrouw de minister, op welke wijze wilt u deze niet-begeleide minderjarige vluchtelingen opvangen? Er zijn verschillende maatregelen mogelijk. Wordt voorzien in gesloten centra voor niet-begeleide jongeren? Ik zou het waarderen als u deze problematiek in een breder kader wilt plaatsen.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mevrouw de voorzitter, het is een goede zaak dat de minister een initiatief neemt om het probleem van de niet-begeleide minderjarige vluchtelingen aan te pakken. Daarover is in de commissie al veel nagedacht. Er zijn al initiatieven genomen, maar te veel jongeren lopen verloren nadat ze hier zijn aangekomen.

Een aantal jongeren – maar niet iedereen – moet worden beschermd tegen mensenhandelaars en pooiers. Toch deel ik de mening van de heer De Cock dat we moeilijk een pleidooi kunnen houden om gevangenis of gesloten centra te openen voor de opvang van minderjarigen. Dat laatste verdedigen we niet. Kinderen die niet in een gezin kunnen verblijven, verdienen extra aandacht. We moeten ze opvangen, en ervoor zorgen dat hun basisrechten worden gevrijwaard: onderdak, voeding, gezondheidszorg en onderwijs. De beste oplossing bestaat erin deze jongeren op te vangen in pleeggezinnen of aangepaste open centra, die liefst kleinschalig zijn.

Er moet een gespecialiseerd onthaalcentrum worden uitgebouwd. Over de schaal kunnen we discussiëren, maar ik ben wel gewonnen voor een specifiek onthaalsysteem, met een multidisciplinair team dat jongeren wel begeleidt, maar ze eerst en

Van Den Heuvel

vooral de kans geeft om tot rust te komen en uit te zoeken waar ze zich bevinden, wat hun toekomst is, waar dan ook. De jongeren moeten serieus worden begeleid en er moet worden gecontroleerd of ze beschikken over een voogd, een advocaat, enzovoort. Er moet eigenlijk gekeken worden naar wat precies de situatie van die jongeren is. Ik onderstreep nogmaals dat de onthaalcentra niet te groot-schalig mogen zijn.

Aangezien u, mevrouw de minister, ook coördinerend minister bent, wil ik hier ook even de rondzendbrief van het departement Onderwijs aanhalen. Deze aan scholen gerichte brief dateert van medio 1999. Daarin stond dat kinderen zonder wettig verblijf konden worden ingeschreven, gesubsidieerd, een diploma kunnen krijgen, enzovoort en dat het dus niet nodig is om dit aan vreemdelingen- of politiediensten door te geven. Er werd toen aangekondigd dat de brief nog zou worden opgevolgd of geëvalueerd rond september 2000. Mevrouw de minister, hebt u daarover met uw collega van Onderwijs contact, en wordt dat op de een of andere manier voorbereid? Ik volg de redenering van mevrouw Becq over het aanstellen van een aanspreekbare volwassene of een voogd voor deze minderjarigen. Indien ik het goed begrijp, moet dit blijkbaar in samenwerking met de federale regering worden aangepakt, maar uiteraard kunnen we suggesties geven en kan de minister daar een stimulerende rol in spelen.

Ik zou willen afsluiten met een vraag om zicht te krijgen op de plannen. Ik had begrepen dat er een onderzoek was aangekondigd of dat reeds werd onderzocht wat nu het beste is voor deze minderjarigen. Misschien kunnen we al zicht krijgen op de mogelijke aanbevelingen of resultaten.

De voorzitter : Mevrouw de minister, uw plannen zijn bij ons goed onthaald, omdat ze toch wel vertrekken vanuit de realiteit, die vandaag de dag niet zo gelukkig is. Die kinderen komen terecht in de gesloten voorzieningen van de bijzondere jeugdzorg, waar ze niet op hun plaats zijn. Tezelfdertijd kan ook de werking in de voorzieningen voor jongeren, die daar onder meer komen omwille van problematische opvoedingssituaties, ook wel extra moeilijkheden opbrengen. Op die manier ontstaat een amalgaam waar niemand tevreden mee is en daardoor kunnen de voorzieningen eigenlijk niet goed meer werken. Wij vinden het belangrijk, zowel voor die voorzieningen, als voor alle betrokken jongeren, dat de jongeren daar niet meer naar toe willen worden gezonden.

Ik had uit de vorige discussies begrepen dat die jongeren hier vaak slechts kort verblijven. Men probeert dus zo snel mogelijk opnieuw contacten te hebben met het land van herkomst om na te gaan of de jongeren terug kunnen gaan. Daarom vrees ik dat die omzendbrief van het departement Onderwijs veeleer bedoeld is voor de kinderen die hier begeleid worden en hopen een bestaan op te bouwen, en niet zozeer voor de niet-begeleide jongeren. Die kunnen we dus niet over dezelfde kam scheren. Als kinderen hier toekomen met hun gezin en dat gezin hier een bestaan wil opbouwen, lijkt het me logisch dat ze onderwijs kunnen volgen.

Niet-begeleide kinderen komen vandaag wellicht niet zo vaak terecht in de gewone scholen. Zij zitten zo goed als allemaal in de gesloten voorzieningen. Daar krijgen ze wel onderwijs, maar we moeten beseffen dat dit onderricht niet hetzelfde niveau heeft als dat van de gewone scholen. Wat mij bekommert, na ook de cijfers uit het laatste jaarverslag van Kind en Gezin te hebben bekeken, is dat deze kinderen eigenlijk in alle leeftijdscategorieën voorkomen. Wat ons heel vreemd overkomt en waar het jaarverslag van Kind en Gezin op wijst is het volgende : voor zeer jonge kinderen, dus niet zozeer voor de categorie van 10, 12 jaar tot 16, 17 jaar die we uit de bijzondere jeugdzorg kennen, die hier niet-begeleid toekomen, is dit toch weer een heel ander verhaal. Dat roept toch de vraag op of het centrum bedoeld is voor alle jongeren, dus ook voor de kleintjes. Dat lijkt me niet aangewezen.

Een onthaalcentrum is nodig, maar snel handelen is nog veel belangrijker. We moeten meteen het land van herkomst contacteren om te zien wat daar gebeurd is, zodat zo snel mogelijk een gezinshereniging kan volgen.

Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, deze interpellaties bieden me de kans om een genuanceerd beeld te geven van de opvang van niet-begeleide minderjarigen. Het gaat om veel meer dan de discussie over open of gesloten centra, het gaat om de opvang van minderjarigen in deze woeelige tijden, met een maximaal respect voor de Universele Verklaring van de Rechten van het Kind. Die verklaring zegt in eerste instantie dat elke kind het recht heeft om opgevoed te worden in het eigen milieu. We moeten dus nagaan hoe zo'n kind hier belandt en hoe we dat basisrecht op een eigen gezin kunnen waarborgen.

Vogels

In het verleden gebeurde de opvang van niet-begeleide minderjarigen niet structureel, onder meer omdat er een bevoegdheidsdiscussie woedde tussen het federale en het gemeenschapsniveau. De gemeenschappen hebben hun bevoegdheid nooit systematisch uitgeoefend. Er zijn wel losse initiatieven zoals Het Huis in Aalst, dat echter een veel te kleine opvangcapaciteit heeft.

Deze regering heeft snel de nood aan gestructureerde opvang ingezien en contact opgenomen met de federale kabinetten van Binnenlandse Zaken en Sociale Integratie. Daarbij werd beslist een onderzoek op te zetten over de groep niet-begeleide minderjarigen. Het onderzoek gebeurde door een ervaren medewerkster van het Centrum voor de Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding. Zij moest het probleem in kaart brengen inzake het aantal minderjarigen, de bestaande opvangmogelijkheden en de mogelijke structuur van de toekomstige aanpak.

Het onderzoek werd in april 2000 afgerond en bevatte een aantal cijfergegevens. Jaarlijks stromen 1.500 niet-begeleide minderjarigen in België toe. De groep is qua herkomst en leeftijd zeer gevarieerd. Velen zijn zeker het slachtoffer van een soort mensenhandel : jonge kinderen worden op een vliegtuig gezet met mooie beloften van een ver familielid of een lucratieve baan. Als ze hier toekomen, wordt het sprookje snel ingehaald door de harde werkelijkheid : de oom en tante blijken te zijn verhuisd en de horecabaan wordt een miserabel bad in de prostitutie.

Het studierapport formuleert ook het voorstel om een onthaalcentrum uit te bouwen voor de 1.500 minderjarigen die elk jaar toekomen. Het zou een onthaalcentrum moeten zijn met een federale en een gemeenschapsparticipatie. Het federale niveau is zeker nodig om de jongeren zo snel mogelijk te kunnen terugbrengen naar hun land van herkomst. In het centrum wil men met gespecialiseerd personeel werken aan de toekomst van de minderjarigen. Daarbij doorlopen ze een acclimatisatie-, een screenings- en een trajectfase.

Het blijft de bedoeling om het verblijf in het onthaalcentrum zo kort mogelijk te houden. De jongeren worden zo snel mogelijk getrajecteerd naar een open asielcentrum, specifieke opvangmogelijkheden als Het Huis, pleeggezinnen, residentiële opvangcentra van het algemeen welzijnswerk of Kind en Gezin, of de familiekring in het thuisland. Als men de wet strikt interpreteert, moet men een jon-

gere die hier op zijn tiende bij een pleeggezin terecht komt, bij gebrek aan papieren terugsturen naar zijn land van herkomst als hij 18 wordt. Dat is immoreel. Het is veel humaner om het gezin van herkomst zo snel mogelijk te contacteren met het oog op een spoedige hereniging.

De pers heeft de vraag herleid tot : wordt het een open of een gesloten instelling ? Voor mij is die vraag van bijkomstig belang. Voor mij mag zo'n centrum grotendeels open zijn, maar bepaalde jongeren moeten nu eenmaal worden beschermd tegen de invloeden van de samenleving. Er zullen immers altijd pooiers zijn die proberen om jongeren uit instellingen te halen. De vorm van geslotenheid die ik voorsta, is iets heel anders dan de gevangenisidee van de heer Strackx, die alle asielzoekers in gesloten centra wil stoppen.

Binnen het centrum wordt de opvoeding en het onderwijs van de kinderen in de mate van het mogelijke verzekerd. Dat is iets heel anders dan het integratiebeleid en het onthaalbeleid dat binnen het onderwijs gevoerd wordt. De rondzendbrief waarover mevrouw Van den Heuvel het heeft, gaat over mensen zonder papieren die men toch onderwijs wil verstrekken, omdat het recht op onderwijs heilig is tussen 3 en 18 jaar. De brief slaat echter niet op de doelgroep van het onthaalcentrum. Dat zijn immers jongeren die slechts een korte tijd in het centrum verblijven voor screening en trajectbegeleiding. Onderwijs in de strikte zin is voor hen niet mogelijk.

Dit voorstel wordt besproken met de diverse collega's op Vlaams, Franstalig en federaal niveau in een zeer betrokken en constructieve sfeer. Zo wil men effectief tot een duidelijk en toekomstgericht beleid komen voor de niet-begeleide minderjarigen. Ondertussen worden verdere contacten gelegd en besprekingen gevoerd met diverse mensen die op dit moment op het terrein instaan voor niet-begeleide minderjarigen. Zo is er bijvoorbeeld in het kader van het Vlaams Minderhedencentrum een rondetafelconferentie onder leiding van de heer Vanderslijcken die dit plan ook bekijkt en commentarieert. Hij zal eveneens advies geven aan de Vlaamse regering.

Eén van de punten die zeker moet worden besproken is of we werken met één centraal onthaalcentrum of met kleinere centra. Dat moet nog onderzocht worden. In elk geval moet de link tussen de opvang en het traject bewaard blijven. Dat traject kan in twee richtingen gaan. Enerzijds kan het in de richting van de gemeenschappen evolueren als het opvang en onderwijs betreft, anderzijds kan het

Vogels

in de richting van het land van herkomst evolueren waardoor we bij Binnenlandse Zaken en de vreemdelingendienst terecht komen.

Ook over de voogdij hebben we al gesproken binnen de interkabinettenwerkgroep. Het is in eerste instantie een federale bevoegdheid, maar een en ander zal mee uitgeklaard worden in het globale plan. Dit zijn de plannen zoals ze nu besproken worden.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mevrouw de minister, ik ben verheugd over uw antwoord. Ik merk dat over deze problematiek grondig is nagedacht. Ik vind de dingen die u zegt goed en ook uw nuanceringen zijn heel belangrijk. U wilt jonge asielzoekers die niet begeleid zijn drie fasen laten doorlopen. We moeten echter bijna evenveel nuanceren als er kinderen binnenkomen. Dat lijkt me logisch. Daarom vind ik de inbreng van mevrouw Van Den Heuvel heel waardevol. Zij stelt dat het misschien beter is in een aantal gespreide centra te voorzien.

Er moeten, zoals mevrouw Becq zegt, aanspreekbare mensen worden ingeschakeld om jonge mensen te begeleiden. We moeten immers heel goed beseffen dat de jongeren de meest kwetsbare medemens zijn die we over de vloer kunnen krijgen. De graad van beschaving van onze maatschappij is af te lezen van de manier waarop we hen opvangen.

De voorzitter : De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx : Mevrouw de minister, ook ik wil u danken voor uw antwoord. U hebt echter niet echt concreet geantwoord op mijn vraag of u al enig idee hebt over de praktische uitvoering. Hebt u al een locatie in uw hoofd ?

Ik ga ermee akkoord dat u die niet-begeleide minderjarige asielzoekers in gesloten centra wilt opvangen. U moet mij in deze aangelegenheid niet als een tegenstander zien, integendeel, ik steun u daarin. Ik vind het wel jammer dat u wel bereid bent de minderjarige asielzoekers in dit geval te beschermen tegen de samenleving, maar dat u niet bereid bent de samenleving te beschermen tegen bepaalde asielzoekers.

Gesloten centra kennen niet het gevangenisidee. We willen de mensen niet straffen door ze op te sluiten. Integendeel, wij willen de maatschappij en onze samenleving beschermen tegen het misbrui-

ken van die asielpcedure. U moet durven toegeven dat meer dan 90 percent van de asielaanvragers er misbruik van maakt. Hun aanvraag is onontvankelijk en ze worden niet erkend als politiek vluchteling. Zij misbruiken eigenlijk de procedure. Ik vind dat u daarin onze samenleving zou moeten beschermen.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Ik wil nog twee bedenkingen maken. Ik wil nog even beklemtonen dat er een voldoende gediversifieerd en gedecentraliseerd beleid moet komen. Als ik u hoor zeggen dat er 1500 jongeren centraal moeten worden geplaatst, dan ben ik bang voor gettovorming en stigmatisering. Er moet voldoende gedecentraliseerd gewerkt worden. Bovendien moet zeker de sector die ermee te maken heeft ook betrokken worden bij de constructieve onderhandelingen met het federale niveau vooraleer de besluiten genomen worden.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mevrouw de voorzitter, ik wil nog even kort reageren op de opmerkingen van de collega's van het Vlaams Blok. U zegt dat u geen tegenstander bent in dit dossier. Wat mij betreft bent u alleszins een slechte verstaander. De discussie over open of gesloten centra wordt niet gevoerd. Het zou misschien kunnen dat een bepaalde afdeling van een centrum een strenger regime krijgt, maar dat hebt u niet helemaal goed verstaan.

Ik voer een pleidooi voor kleinschaligheid, ook in de onthaalcentra. Ik kan me echter voorstellen dat we eventueel al een opsplitsing kunnen krijgen voor de gemeenschappen. We zien wel hoe het afloopt. Het voordeel van één centrum is er één van management en mogelijk een voordeel van kennis. Als u als uitgangspunt de rechten van het kind en het warme onthaal neemt, denk ik dat we beter pleiten voor kleinschaligheid.

De voorzitter : Ik denk dat er altijd een concentratie zal zijn in Brussel aangezien de jongeren daar vaak toekomen. We zullen kennis moeten vergaren en bij het opmaken van heel kleine centra moeten we die kennis verspreiden. Het lijkt mij een specifieke opgave dit soort jongeren op te vangen. Ik hoop echter dat het niet met de middelen van bijzondere jeugdzorg zal gebeuren.

Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Het is echt niet de bedoeling om 1500 mensen samen te brengen. Het is een centrum waar de grote meerderheid van de jongeren heel even zal verblijven, en dan worden ze doorverwezen naar Kind en Gezin, naar open asielcentra en naar pleeggezinnen. Hopelijk verblijven er nooit meer dan 100 jongeren samen. Het is de bedoeling tot een snelle spreiding over te gaan.

Mevrouw Sonja Becq : Dat is de reden van mijn bekommernis. Ik begrijp dat u wilt screenen en verspreiden, want de comités van Brussel, Halle en Vilvoorde melden dat ze de toevloed niet aankunnen, omdat ze er niet toe zijn opgeleid. Er moet natuurlijk iets gebeuren. Ik vrees dat een en ander niet in een paar maanden zal zijn opgelost.

Minister Mieke Vogels : Dat is juist. Ik kan me echter voorstellen dat die jongen van acht jaar uit het voorbeeld dat daarnet werd gegeven, in afwachting het best naar een open asielcentrum of een onthaalgezin gaat. Het is zeker niet de bedoeling dat hij in dat centrum blijft. We zullen inderdaad voor een gedecentraliseerde opvang moeten zorgen, zoals dat nu al gedeeltelijk gebeurt in de open asielcentra en bij de centra van Kind en Gezin. We moeten verder werken aan dat netwerk.

Het voordeel van één dispatchingcentrum is dat men gespecialiseerder kan werken en de ervaringen kan bundelen. Dit kan op voorwaarde dat de jongeren onmiddellijk worden doorgestuurd naar de open asielcentra. Een tweede voordeel is een gerichtere samenwerking met de diensten die federaal samenwerken, zoals de internationale organisatie voor migratie en de Dienst voor Vreemdelingenzaken. Het nadeel van één dispatchingcentrum is het eventueel ontstaan van een zekere concentratie. Dit zal zeker het geval zijn als niet voldoende doorstromingsmogelijkheden worden gecreëerd.

Het overleg met diegenen die met opvang bezig zijn is zeer belangrijk. In welke mate kunnen zij instaan voor de jaarlijkse opvang van die 1500 personen ? Hoe kunnen we een centraal onthaalcentrum en de verschillende opvanglijnen optimaliseren ? Dit debat voeren we momenteel met het middenveld.

Mevrouw Sonja Becq : Dat zal moeten gebeuren met de nodige ondersteuning van de centra die hier de facto voor zullen moeten instaan.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door mevrouw Ceysens, door mevrouw Van Den Heuvel, door de heer Dirk De Cock, door mevrouw Becq en door de heer Strackx werden tot besluit van deze interpellaties met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het samenwerkingsakkoord tussen Vlaanderen en de federale regering inzake armoede

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het samenwerkingsakkoord tussen Vlaanderen en de federale regering inzake armoede

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, een buitenstaander zou zeggen dat de staatsvorming verre van perfect is : we hebben het al de hele voormiddag over de nood aan duidelijkere afspraken tussen het Vlaamse en het federale niveau. Mijn interpellatie gaat over het samenwerkingsakkoord tussen Vlaanderen en de federale regering inzake armoede.

Tijdens de vorige zittingsperiode hebben de gemeenschappen, de gewesten en de federale staat een akkoord afgesloten over beleidsafstemming inzake armoede. Dit werd bevestigd door een decreet in het Vlaams Parlement. Het resultaat was dat er een Steunpunt werd opgericht voor de bestrijding van armoede. Er werd bewust voor geopteerd om de eindverantwoordelijkheid bij de federale eerste minister te leggen, en dit Steunpunt onder te brengen bij het Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding.

Van Cleuvenbergen

In het verslag van de federale ministerraad van 17 maart 2000 lees ik dat dit Steunpunt Armoede wordt overgedragen aan de federale minister van Maatschappelijke Integratie, en dat dit steunpunt niet langer zou ressorteren onder het Centrum voor Gelijke Kansen. Blijkbaar hebben noch de armoedeverenigingen noch de gemeenschappen daar ooit inspraak in gehad.

Als de federale regering dit samenwerkingsakkoord wil veranderen, moet dat minstens op voorhand worden besproken met de betrokkenen. Ten eerste zijn dat de armenverenigingen. In het akkoord staat immers dat de deelname van alle betrokken overheden en personen, in het bijzonder personen die in armoede leven, aan de uitwerking en evaluatie van dit beleid noodzakelijk is. Ten tweede staat in het akkoord dat maatschappelijke integratie gestoeld is op een inclusief, globaal en gecoördineerd beleid.

Een samenwerkingsakkoord zo maar wijzigen – al gaat het alleen nog maar om een beslissing van de ministerraad – is volgens mij niet mogelijk zonder dat de gemeenschappen en armoedeverenigingen daar vooraf van op de hoogte zijn.

Het is niet de eerste keer dat de federale regering het armoedebeleid alleen vanuit haar bevoegdheden bekijkt. Ik herinner mij het plan voor armoede van federaal minister Vande Lanotte, terwijl er een netwerk bestaat om de armen hierbij te betrekken. Mensen die tijdens de vorige zittingsperiode actief waren in deze commissie, hebben uit de werkgroep ad hoc voor Armoede geleerd dat een permanente dialoog met de armen nodig is. De armen moeten hierbij worden betrokken.

Mevrouw de minister, bent u betrokken bij de wijzigingen van het samenwerkingsakkoord zoals ze worden voorgesteld op de federale ministerraad? Zo ja, hoe komt het dat wij daar niet van op de hoogte zijn? Wat is de concrete werking van het Steunpunt Armoede tijdens deze zittingsperiode? In de begroting zijn immers middelen ingeschreven voor dit Steunpunt en er zetelen ook Vlaamse waarnemers in.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, ik wil alleen opmerken dat we bij de begrotingscontrole vragen hebben gesteld over de strategische planning inzake de ar-

moede. Ik verwacht dat dit tijdens de volgende weken zal worden behandeld.

Ik pleit ervoor om de gemeenschappen ten volle hun rol te laten spelen. Het gaat immers om een belangrijke bevoegdheid. Deze commissie moet de minister daar volledig in steunen tegenover de federale minister.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, net vóór de Interministeriële Conferentie voor Armoedebestrijding, die werd georganiseerd door federaal minister Vande Lanotte, heb ik met verbazing kennisgenomen van de beslissing van de federale regering om het Steunpunt Armoede los te koppelen van het Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding. De achterliggende logica was dat de huidige federale regering het centrum als een antidiscriminatiecentrum beschouwt met een juridisch actieve rol.

Dat betekent echter ook dat het Steunpunt Armoede niet langer ressorteert onder de federale eerste minister, maar wel onder de federale minister van Maatschappelijke Integratie. De commissieleden zeggen terecht dat dit eigenlijk niet kan zonder overleg met de gemeenschappen, die dat Steunpunt mee hebben opgericht en zelfs mee financieren.

Er was trouwens ook geen voorafgaand overleg met het beheerscomité van het Steunpunt en met de verenigingen van de armen. Zij hebben de bezorgdheid geuit bang te zijn om een soort administratie of beleidsvoorbereidende cel te worden voor de federale minister van Maatschappelijke Integratie. Zeker in het licht van de Top van Lissabon was dit niet denkbeeldig. Minister Vande Lanotte heeft hen in een gesprek beloofd dat het niet zo'n vaart zou lopen, en het beheerscomité en de armenverenigingen wat gerustgesteld.

Op die 'beroemde' interministeriële conferentie heb ook ik mijn bezorgdheid geuit, en gezegd dat dit niet mogelijk was zonder hier de gemeenschappen bij te betrekken. De betrokken federale minister heeft gezegd dat het slechts om een principebeslissing van de federale regering gaat. Hij beseft dat dit kan leiden tot een herziening van de overeenkomst tussen de federale overheid en de gemeenschappen. Het is zijn bedoeling om die overeenkomst in de mate van het mogelijke intact te laten. Als dat concreter wordt, en de vorm zal aannemen van besluiten, zal hij voorafgaand overleg met de gemeenschappen organiseren.

Vogels

Ik vat samen. Er was geen voorafgaand overleg over de verwijdering van het Steunpunt Armoede uit het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding om het onder te brengen bij de federale minister voor Maatschappelijke Integratie. Er is uitdrukkelijk toegezegd aan het beheerscomité én aan de gemeenschappen dat elke beslissing van de federale regering moet worden voorafgegaan door overleg. De gemeenschappen moeten er zich toe verbinden om de beheersovereenkomst voor te leggen aan het parlement. Als die beheersovereenkomst de geest van de vorig jaar afgesloten overeenkomst niet respecteert, dan neem ik aan dat het parlement die overeenkomst niet zal goedkeuren. Zowel de federale minister als ikzelf hebben er dus alle belang bij om verder te werken met respect voor de geest van de overeenkomst. Als dat niet gebeurt, dan heeft het geen zin dat Vlaanderen geld ter beschikking stelt van een federaal steunpunt als we wegens geldgebrek het personeelstekort voor het overleg over de Vlaamse armoedebestrijding niet kunnen wegwerken. Ik volg de zaak dus op de voet.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : De vraag blijft wat oorzaak en wat gevolg is. Wou men het Steunpunt uit het Centrum lichten omdat er een vraag bestond om dat Steunpunt onder te brengen bij de federale minister van Maatschappelijke Integratie ? Dat is niet duidelijk. Volgens mij past het Steunpunt perfect in de werking van het Centrum, want armoede gaat ook over discriminatie. Als men de anti-discriminatoire functie van het Centrum voor Gelijke Kansen wil versterken, dan moet dat zo blijven. Dat moet juridisch worden onderbouwd en politiek worden gesteund.

Ik betreurt dat er geen voorafgaand overleg is geweest. Ook tijdens de vorige zittingsperiode stelden we vast dat dit soort zaken gewoon te nemen is. Het parlement kan zo een samenwerkingsakkoord alleen maar onderschrijven, aan de inhoud kunnen we niet sleutelen. Het federale parlement kan dat blijkbaar wel. Eigenlijk zouden wij ook het recht moeten krijgen om initiatieven in die zin te ondernemen. Als men begint te beseffen dat dit soort van eenzijdig optreden niet kan, en als de armen die zijn vertegenwoordigd in het begeleidingscomité bij de zaak worden betrokken, dan hebben we gewonnen. Elke Vlaamse minister moet

op dat vlak zijn of haar verantwoordelijkheid nemen.

De minister heeft gesproken over één interministeriële conferentie, hoewel het samenwerkingsakkoord er twee per jaar voorschrijft. Zijn er al twee conferenties doorgegaan, en wanneer was dat ? Wat heeft het Steunpunt concreet al opgeleverd ?

Minister Mieke Vogels : De eerste interministeriële conferentie werd is eind april gehouden, de volgende zal eind juni doorgaan. Die interministeriële conferenties zullen driemaandelijks worden gehouden. We willen immers, in uitvoering van de top van Lissabon, tijdig klaar zijn met een actieplan ter bestrijding van de armoede. Het Steunpunt moet tweejaarlijks rapporteren over zijn activiteiten. We wachten dus op dat rapport, dat in november klaar moet zijn. Ik kan u daar vandaag dus niets concreets over zeggen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Vorige week heeft het Centrum zijn verslag overgemaakt. Daarin staat niets over de activiteiten van het Steunpunt. Het zou voor de werking van de commissie interessant kunnen zijn om nauwere contacten aan te knopen met het Steunpunt.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer Strackx, door mevrouw Van Den Heuvel en door mevrouw Van Cleuvenbergen werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het tekort aan RVT-bedden

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het tekort aan RVT-bedden.

Voorzitter

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, we weten dat er in Vlaanderen een tekort aan RVT-bedden is. Voor elk RVT-bed stelt het Riziv extra middelen ter beschikking, gaande van 1.300 tot bijna 2.000 frank per dag. Zo wil men de kwaliteit van de zorgverlening opdrijven, want deze bijkomende middelen dienen om de personeelsbezetting uit te breiden en strengere normen op te stellen.

Op 24 juni 1999 is een KB verschenen dat de erkenningsnormen voor rust- en verzorgingsinstellingen vastlegt. Alle instellingen moeten over minstens 25 RVT-bedden beschikken om nog bijkomende Riziv-middelen te kunnen ontvangen. Het KB van 9 januari 2000 brengt aan dat KB een aantal wijzigingen aan, maar niet aan deze bepaling. Dat brengt problemen met zich mee, want in Vlaanderen is er nog steeds een tekort aan RVT-bedden. Het protocolakkoord tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten van 1997 legt het aantal rustinstellingen eigenlijk een limiet op. Toen zijn er ongeveer 15.000 bedden bijgekomen. Maar ondertussen zitten we klem, en tot eind 2003 wordt geen enkel nieuw RVT-bed erkend.

Tot 1993 waren er twee RVT-bedden per duizend inwoners. Tot 1998 waren dat 1,7 bedden per 100 65-plussers. Nooit kon echter het volledige aantal geprogrammeerde RVT-bedden in gebruik worden genomen, want het Riziv heeft voortdurend de vereiste toelatingen geweigerd. Al die jaren heeft Vlaanderen zelf – de gemeenten, de OCMW's en de ouderen – de bijkomende kosten betaald. In 1998 kwam er een programmatie tot stand : eind 2002 zullen 26.662 RVT-bedden erkend zijn. Dat zijn er zo'n 15.000 meer dan nu. Deze toezegging gebeurde op basis van een duidelijke norm. Ik heb problemen met die norm, maar dat is niet voor iedereen het geval. Die norm steunt op basis van het bestaande aantal rustoordbedden waarin B- en C-mensen liggen – die hebben het profiel om in een RVT-bed terecht te komen -, en van het aantal 80-plussers in elk stedelijk arrondissement in 2003.

Ik heb het nu even over Limburg. De bedden van de B- en C-zorgbehoevenden zijn bijna allemaal erkend, want er waren niet veel rustoorden. Als er een tekort is aan RVT-bedden en rustoorden, dan wordt al vlug op de vraag ingegaan, maar het netto-resultaat is in verhouding dan kleiner dan

wat men elders krijgt. Verder is het ook zo dat veel B- en C-zorgbehoevenden worden opgevangen via de thuiszorg, gezien het tekort aan rustoorden. Limburg is slechts één provincie, maar het gaat toch om een groot stuk van Vlaanderen. Die provincie heeft te weinig RVT-erkenningen gekregen. Dat heeft een negatieve weerslag op de financiën en de tewerkstelling in deze sector.

De Vlaamse Adviesraad voor Erkenningen voor Verzorgingsvoorzieningen sprak een oordeel uit over deze norm. In dat advies stond dat men ten onrechte het aantal bestaande bedden als norm had gehanteerd en dat men van de behoeften moest uitgaan, dat wil zeggen het aantal 80-plussers in de toekomst.

Ik spits mijn vraag op Limburg toe, omdat die provincie het hardst wordt getroffen door het geringe aantal erkenningen. Limburg dreigt zelfs al zijn erkenningen te verliezen. Tien Limburgse gemeenten hebben een erkenning voor minder dan 25 RVT-bedden. Als het KB wordt uitgevoerd, zullen een aantal RVT-erkenningen verdwijnen. Het tekort zal dan schrijnend worden, aangezien we niet de bevoegdheid hebben om bijkomende bedden toe te kennen.

Bij het protocol van 1997 werd afgesproken dat de diverse overheden geregeld informatie zouden uitwisselen. Werd over dit KB, dat een zware weerslag zal hebben op het ouderenbeleid in Vlaanderen, overleg gepleegd met de Vlaamse regering ? Werden bij dat overleg concrete afspraken gemaakt om het aantal RVT's in Vlaanderen te verhogen ? Hoe zal dat gebeuren en volgens welke normen ? Wat zal er gebeuren met de kleinere instellingen ? Moet de minister niet dringend een interministeriële conferentie bijeenroepen over een toekomstgericht ouderenbeleid ?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, mijn antwoord zal in vergelijking met de vraag kort zijn. Het KB met de nieuwe RVT-erkenningsnormen werd eind 1999 voorgelegd aan de gemeenschappen. Dat gebeurde tijdens een informatievergadering op het kabinet van federaal minister Aelvoet. Toen hebben wij opgemerkt dat de eis van de 25 bedden pas kan worden gesteld als eerst het aantal aan Vlaanderen toegewezen RVT-bedden wordt verhoogd. Dat is nodig om de huidige scheefgroei recht te trekken.

Daarna werd tijdens de interministeriële conferentie Volksgezondheid van 29 maart 2000 een werk-

Vogels

groep opgericht om het protocol van 1997 over het ouderenbeleid, dat door de toenmalige ministers bevoegd voor de volksgezondheid werd afgesloten, te evalueren en bij te sturen. Dat wil zeggen dat het aantal RVT-bedden bespreekbaar is. Op een volgende IMC zullen de opdrachten worden verfijnd.

Tot slot iets over de verdeling van het aantal RVT-bedden in Vlaanderen. Zodra een nieuw contingent RVT-bedden aan Vlaanderen wordt toegewezen, zal de verdeling binnen Vlaanderen worden herzien. Dat zal niet makkelijk zijn. Naast Limburg is ook West-Vlaanderen vragende partij voor meer bedden. Daar gaat men ervan uit dat er op het totale aantal rusthuisbedden te weinig RVT-bedden zijn. Limburg vindt dan weer dat er te weinig RVT-bedden zijn op basis van het aantal 80-plussers. De normen zullen dus moeten worden herzien, in functie van het KB én in functie van een billijke verdeling binnen Vlaanderen.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Het is positief dat een informatievergadering heeft plaatsgehad

op het federale kabinet. De Vlaamse minister heeft daar terecht gevraagd dat de 25-beddenorm pas zou worden gehanteerd na een verhoogde toekenning. Dan nog blijft er volgens mijn cijfers een nijpende nood bestaan op veel plaatsen.

Minister Mieke Vogels : Pas als het nieuwe contingent extra bedden voor Vlaanderen is goedgekeurd, gaan wij over tot de uitvoering van het KB.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Er werd dus een nieuw contingent aangekondigd. Dan komt het erop aan om met de nieuwe normering toekomstgericht te denken. Limburg heeft te weinig rustoord. Daar moet dus eerst worden gebouwd en dat vraagt enkele jaren. Het toekennen van bedden volgend jaar heeft dus weinig zin. De norm van het aantal ouderen moet over een langere termijn worden gehanteerd. De behoeften die de norm zullen bepalen, moeten realistisch worden ingeschat.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.36 uur.*
